

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
9 oktober 2002	PO/OO/2002/45236		4 november 2002
Onderwerp		Doorkiesnummer	
vragen van de leden			

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van de leden Hamer en Tichelaar (beiden PvdA) van uw Kamer inzake kinderen van laagopgeleide ouders op het platteland die slechter presteren.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2020301490.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(Maria J.A. van der Hoeven)

Antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Hamer en Tichelaar (beiden PvdA) van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (ingezonden d.d. 10 oktober 2002, kenmerk 2020301490)

1. De conclusies van het onderzoek zijn reden tot zorg. Daarom wordt er nadrukkelijk ook geïnvesteerd in schoolspecifieke trajecten op het platteland. Zeeland, Friesland, Oost-Groningen en Drenthe zijn hierin voorlopers. Er wordt in deze vier "voorloopregio's" stevig geïnvesteerd in werkmethoden die de onderwijskansen van deze kinderen vergroten. In navolging van de aanpak in de vier grote steden en de G-32 zijn in de voorloopregio's in 2001 gemeenten en scholen van start gegaan met de intensieve trajecten van schooldiagnose en schoolverbetering.
Overigens kan ik u meedelen dat ik op 7 november met de opstellers van het rapport van gedachten wissel over deze materie.
2. In het achterstandenbeleid ligt de nadruk niet enkel bij de grote steden:
 - het aantal GOA gemeenten is met ingang van de tweede GOA-periode toegenomen van circa 150 naar circa 360 gemeenten, ook het budget is gestegen van 70 miljoen Euro (170 miljoen gulden) naar 191 miljoen Euro.
 - op 1 augustus 2002 is de regeling 'Verbreding Onderwijskansenbeleid' van kracht gegaan waardoor alle gemeenten in Nederland in principe voor extra middelen in aanmerking kunnen komen.
3. Een goede taalbeheersing is een belangrijke voorspeller van schoolsucces. Taal geldt als rode draad voor de verbetering van het schoolsucces van leerlingen met een maatschappelijke en onderwijsachterstand. In het Landelijk beleidskader GOA 2002-2006 staat taal dan ook centraal als prioriteit. Doel van het GOA-beleid ten aanzien van taal is de taalachterstand bij doelgroepkinderen bij het verlaten van de basisschool met 25% te verminderen in vier jaar. Om dit te bereiken dienen meer ouders en jonge kinderen deel te nemen aan activiteiten om de Nederlandse taal te leren of te verbeteren. Ook is het van belang dat op elke school voor voortgezet onderwijs met doelgroepleerlingen een integraal taalbeleid gerealiseerd wordt, dat gericht is op zowel het vak Nederlands als het Nederlands in de andere vakken. Een ander doel van het GOA-beleid betreft de verbetering van startcondities van doelgroepkinderen, onder meer op het gebied van de Nederlandse taal. Als concreet doel is gesteld dat in 2006 ten minste 50% van de doelgroepkinderen deelneemt aan effectieve programma's voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE).
Uit het antwoord op vraag 2 blijkt reeds dat het GOA-beleid op meer gemeenten van toepassing is dan in de voorgaande periode.
4. Het GOA-beleid is erop gericht de kansen van kinderen te optimaliseren. Dat zal een positief effect hebben op diverse terreinen.

5. Met het GOA-beleid en de regeling 'Verbreiding Onderwijskansenbeleid' (voor gemeenten – GOA of niet GOA - die nog niet met de onderwijskansensystematiek werken) is het mogelijk de onderwijskansensystematiek breed in te zetten. In het LBK 2002-2006 is de Onderwijskansen-systematiek als instrumenteel doel opgenomen. Kern van deze aanpak is dat een gedegen analyse van de schoolspecifieke situatie, waarbij ook de omgevingskenmerken worden meegenomen, leidt tot een passende aanpak voor de school. Landelijk is het Transferpunt Onderwijsachterstanden in het leven geroepen om, samen met de VNG en de landelijke organisaties voor management en bestuur, een bijdrage te leveren aan het realiseren van de doelstellingen van het GOA-beleid. Het Transferpunt inventariseert de behoefte aan ondersteuning bij het ontwikkelen en uitvoeren van het GOA-beleid én inventariseert het bestaande ondersteuningsaanbod. Op basis van deze inventarisatie worden in het kader van het Transferpunt Onderwijsachterstanden landelijke ondersteuningsactiviteiten gecoördineerd.
6. Tot 1999 is in het voorgezet onderwijs het beleid gericht geweest op de vorming van brede scholengemeenschappen. Dit heeft geleid tot het op grote schaal samenvoegen van scholen en - daarmee gepaard gaand - het herschikken van het onderwijsaanbod. Een afnemende belangstelling voor het voorbereidend beroepsonderwijs in de jaren negentig heeft daarnaast geleid tot het sluiten van afdelingen. Ondanks het geringere aantal vestigingen en sluiten van afdelingen ben ik van mening dat in het voortgezet onderwijs in voldoende mate sprake is (geweest) van een passend onderwijsaanbod op redelijke afstand.

Om "vraag en aanbod" beter met elkaar in overeenstemming te brengen, zal ik het tot stand komen van regionale arrangementen krachtig bevorderen. Een regionaal arrangement moet er op gericht zijn het vmbo-onderwijsaanbod in de regio beter af te stemmen op de vraag van ouders en leerlingen, het mbo en het bedrijfsleven. Deelname aan een regionaal arrangement voorkomt de noodzaak voor kleine(re) scholen om te fuseren. De ervaring met de regionale arrangementen moet bouwstenen opleveren voor een grotere planningsvrijheid. Een desbetreffend wetgevingstraject zal begin 2004 starten.

Om verdere schaalvergroting te voorkomen hebben kleine(re) scholen wat betreft nevenvestigingen thans dezelfde mogelijkheden als de brede scholengemeenschappen. Dit jaar zijn de stichtingsnormen verlaagd om nevenvestigingen te vergemakkelijken. Ook categoriale scholen krijgen spoedig de mogelijkheid om een nevenvestigingen te vormen; een wetsvoorstel zal hiervoor worden ingediend.

Daarnaast wordt met het onderwijskansenbeleid in de regio's Drenthe, Friesland, Groningen en Zeeland en in overig Nederland, ingezet op de doorstroom van leerlingen van het primair naar het voortgezet onderwijs. In de plannen van aanpak van de regio's en de gemeenten die eind 2002 starten zullen acties zijn opgenomen om een succesvolle doorstroom te bevorderen. Op deze wijze wordt ingezet op het recht doen aan de capaciteiten van leerlingen en het kiezen van een passende opleiding.

7. Mogelijkheden hiertoe worden gezien in het kader van de herijking van de gewichtenregeling.
8. In het landelijk Beleidskader GOA 2002-2006 zijn concrete meetbare doelstellingen geformuleerd voor het achterstandenbeleid. Deze moeten op 1 augustus 2006 zijn gerealiseerd.

De minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen

Zoetermeer, 4 november 2002

(Maria J.A. van der Hoeven)